

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 439/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MVDr. K. J., K., zastúpenej advokátom JUDr. P. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co 123/2007-183 zo 4. júna 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MVDr. K. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. augusta 2010 doručená sťažnosť MVDr. K. J. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 123/2007-183 zo 4. júna 2008.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla:

«V súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 18C 1204/2002 bola sťažovateľka účastníkom konania v procesnom postavení žalobkyne v právnej veci o zaplatenie 48 000 000,-Sk. Sťažovateľka predmetnú žalobu uplatnila proti žalovanej, ktorou bola F., K. Predmetnou žalobou sa sťažovateľka domáhala, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke sumu 48 000 000,-Sk ako náhradu škody, ktorá jej bola spôsobená konaním žalovanej na zdraví sťažovateľky. Okresný súd Košice II žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Sťažovateľka proti predmetnému rozhodnutiu Okresného súdu Košice II podala v zákonnej lehote odvolanie.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal sťažovateľkou podané odvolanie a potvrdil napadnutý rozsudok Okresného súdu Košice II. ...

Sťažovateľka je toho názoru, že porušovateľ rozsudkom č. k. 5Co 123/2007-183 porušil základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa názoru sťažovateľky sa porušovateľ ako aj Okresný súd Košice II dostatočne nevysporiadali v rozhodnutiach s podstatným tvrdením sťažovateľky v zmysle ktorého predmetný skutkový stav je potrebné subsumovať pod ustanovenie § 420a ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (v nasledujúcom texte len ako „Občiansky zákonník“ – v príslušnom gramatickom tvare).

V zmysle § 420a ods. 1 Občianskeho zákonníka cit.: „Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí inému prevádzkovou činnosťou.“

V zmysle § 420a ods. 2 Občianskeho zákonníka cit.: „Škoda je spôsobená prevádzkovou činnosťou, ak je spôsobená činnosťou, ktorá má prevádzkovú povahu, alebo vecou použitou pri činnosti“

V zmysle § 420a ods. 3 Občianskeho zákonníka cit.: „Zodpovednosti za škodu sa ten, kto ju spôsobil, zbaví, len ak preukáže, že škoda bola spôsobená neodvratiteľnou udalosťou nemajúcou pôvod v prevádzke alebo vlastným konaním poškodeného.“

Podľa názoru sťažovateľky požiadavke na zaistenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania zodpovedá požiadavka, aby sa súd vysporiadal so všetkými právne relevantnými námietkami vznesenými účastníkmi v priebehu konania u neho vedeného a ich posúdenie presvedčivým spôsobom vyjadriť v odôvodnení rozhodnutia.

Uvedený záver odráža premisu, podľa ktorej ak uplatňuje účastník konania konkrétne relevantné námietky je nevyhnutné aby sa s nimi konajúci súd vysporiadal, pretože sa v zásade jedná o základné námietky, ktoré účastník konania uplatňuje. ...

Pokiaľ sa súd v odôvodnení rozhodnutia nevysporiada s odvolacími námietkami účastníka konania, prostredníctvom ktorých spochybňovali správnosť záverov súdu prvého stupňa a opomenul právne významné skutočnosti majúce zásadný právny význam pre posúdenie dôvodnosti žalobou uplatneného nároku je jeho právne posúdenie veci, podľa názoru sťažovateľky, neúplné a tým nesprávne. Takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktoré vo svojom dôsledku predstavuje rovnako aj porušenie ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu.

Podľa názoru sťažovateľky ak nie je z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co 123/2007-183 zrejmé, prečo súd nepovažoval za dôvodnú právnu argumentáciu sťažovateľky a prečo ich považuje za mylné alebo vyvrátené, je nutné považovať takéto rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a to najmä vtedy, ak ide o právnu argumentáciu, na ktorej je postavený základ žaloby. ...

Jedným z princípov predstavujúcim súčasť práva na riadny proces ako aj pojmu právneho štátu a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu svoje rozsudky odôvodniť. Nepreskúmateľné rozhodnutie nedáva dostatočné záruky na to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom takto:

„1. Základné právo sťažovateľky MVDr. K. J., bytom: K., na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co 123/2007-183 zo dňa 04.06.2008 porušené bolo.

2. *Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co 123/2007-183 zo dňa 04.06.2008 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach, aby v nej znovu konal a rozhodol.*

3. *Krajský súd v Košiciach je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. P. S., so sídlom K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 123/2007-183 zo 4. júna 2008.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp. zn. 18 C 1204/2002, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky o zaplatenie sumy 48 000 000 Sk z titulu náhrady škody, ktorá podľa tvrdenia sťažovateľky jej bola spôsobená na zdraví konaním žalovanej – F., K.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Žalobkyňa sa žalobou zo 16.12.2002... domáhala, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť jej sťaženie spoločenského uplatnenia 33 600 000 Sk a bolestné 14 400 000 Sk, z titulu škody na zdraví spôsobenej jej pri operačnom výkone v zdravotníckom zariadení žalovanej 3.1.2001 a uviedla, že po tom, čo pri automobilovej nehode 14.12.2000 utrpela úraz krčnej chrbtice, bola jej na základe röntgenového vyšetrenia a CT vyšetrenia doporučená MUDr. V. operácia krčnej chrbtice, ktorá sa v dôsledku úrazu stala nestabilnou s rizikom ochrnutia pri nevhodnom pohybe hlavy, avšak po vykonaní operačného zákroku sa stala imobilnou, neovládala žiadnu končatinu, v súčasnosti je jej schopnosť obmedzená na čiastočný pohyb pravej hornej končatiny, dolné končatiny má úplne ochrnuté, obmedzene hýbe hlavou a rozpráva, a je úplne vyradená z normálneho života, aký viedla predtým, že tieto následky na zdraví boli - podľa záverov ošetrovujúcich lekárov, ktorí sa po čase vykonania operačného zákroku vystriedali na jej ošetrovaní - spôsobené poškodením miechy v miestach výkonu operačného zákroku, ktoré

nastalo nesprávnym vykonaním operácie zo strany žalovanej, že počas operácie, resp. bezprostredne po nej nastalo zakrvácame miechového kanála...

Súd rozsudkom žalobu zamietol...

V odôvodnení reprodukoval, čo žalobkyňa vypovedala na pojednávaní 27.9.2004 a poukázal na to, že v priebehu konania zdôrazňovala predovšetkým skutočnosť, že neudelila písomný súhlas s vykonaním operácie, tak ako to vyžadovali platné právne predpisy a že voči záverom vyplývajúcim zo znaleckého posudku (ďalej len ZP) MUDr. P. B., znalca z odboru neurochirurgie uplatnila výhrady, nakoľko ho považovala za nedostatočne odborný, ktorý neodpovedal na okolnosti rozhodné pre posúdenie stavu vecí, ani sa nezaoberal otázkou povinnosti zdravotníckeho zariadenia, poučiť pacienta o vykonanom operačnom úkone. Ďalej reprodukoval podstatné skutočnosti uvedené v písomnom stanovisku z 28.7.2003 žalovanej a v stanovisku z 12.12.2001 jej vnútroznaleckej komisie, ako aj v jej stanovisku z 18.9.2006 (namietala svoju zodpovednosť poukazujúc aj na závery ZP, ktorý konštatoval, že pri liečení žalobkyne boli dodržané všetky platné postupy pre liečbu jej poranenia, že operačný výkon prebehol v súlade s poznatkami medicíny, nebolo konštatované vybočenie zo zásad lége artis, a nie je tak základ pre uplatňovanie zodpovednosti za poškodenia jej zdravia)...

Uzavrel, že predpokladom uznania nároku žalobkyne bolo preukázanie existencie jeho základu, teda existencie zodpovednosti žalovanej za vzniknutú škodu, ktorá môže mať charakter objektívnej zodpovednosti nevyžadujúcej zavinenie alebo subjektívnej zodpovednosti, predpokladajúcej istú formu zavinenia, že nezistil dôvody pre vyvodenie objektívnej zodpovednosti žalovanej podľa § 420a OZ vyplývajúcej z prevádzkovej činnosti, ani podľa § 421a OZ, ak by škoda bola spôsobená okolnosťami majúcimi pôvod v povahe prístroja, či veci ktorá bola použitá pri plnení záväzku, že prichádza do úvahy všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 ods.1, 2 prvá veta, 3 OZ (jeho obsah citoval), že vznik takejto zodpovednosti môže vyplývať aj z porušenia § 415 OZ a že za škodu zodpovedá aj ten, kto nesplní všeobecnú prevenčnú povinnosť predchádzať vznikom škody. Poukázal na to, že znalec sa v ZP vyjadril k možným príčinám poškodenia zdravia žalobkyne, vychádzajúc aj z popísania priebehu operačného zákroku, pričom vzhľadom na jej klinický stav a skutočnosti zistené zo zdravotnej dokumentácie vylúčil mechanický spôsob poškodenia miechy, keďže tomu nezodpovedali ani nálezy zistené z odborného vyšetrenia

magnetickou rezonanciou, že príčina jej zdravotného stavu vyplýva z vazospazmu cievy, zásobujúcej miechu, a to konkrétne prednej miechovej artérie, ktorý je javom náhodným a nepredvídateľným a môže k nemu dôjsť i pri vykonaní všetkých potrebných opatrení, i keď riziko výskytu takýchto následkov ako u žalobkyne je minimálne. Podotkol, že i keď žalobkyňa spochybňovala obsah a závery ZP a považovala ho za nedostatočne odborný, vzhľadom na skutočnosť, že ho podával znalec - fyzická osoba, neurochirurg s obdobnou praxou a znalosťami ako lekári, ktorí vykonávali samotný operačný zákrok, nevidel dôvody pre spochybňovanie odbornosti tohto posudku z týchto dôvodov, keďže aj v prípade, že ZP podáva znalecký ústav, vypracuje ho konkrétna poverená fyzická osoba a nie je vylúčené, že by mohla mať aj kratšiu odbornú prax, ako znalec podavší ZP v tomto konaní, že pre posúdenie správnosti a úplnosti záverov ZP sú podstatné logické, súvislé a vzájomne si neodporujúce tvrdenia, korešpondujúce s listinným dôkazom a skutkovým stavom, že v tomto smere hodnotil vykonané znalecké dokazovanie za dostatočne určité a zrozumiteľné, ktoré korešpondovalo i s vyjadreniami ďalších vypočítaných lekárov (Prof. S. i Doc. L.) z odboru neurochirurgie, okrem tých, ktorí zákrok vykonávali (MUDr. V. a MUDr. K.) a ktorí rovnako vylúčili možnosť poškodenia miechy pri operačnom výkone, zásahom operátorov do miechy a poukázali na príčiny poškodenia zdravia vyplývajúce z vazospazmu mozgovomiechovej cievy. Vyhodnotiac vykonané dokazovanie dospel k záveru, že samotným operačným zákrokom na žalobkyni, nedošlo k žiadnemu zavinenému porušeniu povinností na strane žalovanej, a to ani v rámci všeobecnej prevenčnej povinnosti každého subjektu predchádzať škodám na zdraví, pričom sa zaoberal aj ďalším argumentom žalobkyne, predneseným dodatočne a to, že neudelila písomný súhlas s vykonaním operačného zákroku, keďže je nepochybné, že ak by s takýmto operačným zákrokom nebola súhlasila, bez ohľadu na to, či mohla jeho výsledky žalovaná ovplyvniť, niesla by za následok zodpovednosť, keďže utrpela poškodenie pri zákroku. Poukázal ďalej na to, že v čase poskytovania zdravotnej starostlivosti žalobkyni platil pre úpravu práv a povinností pacienta a zdravotníckeho zariadenia zák.č.277/94 Z. z. o zdravotnej starostlivosti (citoval obsah jeho § 13 ods.1,2 a § 15 ods. 1,2,3, v znení účinnom do 31.3.2001), že v danom prípade nespochybňovala udelenie súhlasu na realizáciu operačného zákroku, ktorý si napokon aj sama vyžiadala, ako to vyplynulo z jej výpovede, že na základe odporúčania svojich známych, kontaktovala MUDr. V. a konzultovala s ním tento liečebný zákrok, že je

tiež zrejmé, že boli podané informácie, týkajúce sa tohto liečebného zákroku, keďže z jej výpovede a z výpovede manžela, vyplýva, že jej táto operácia bola odporúčaná, lebo by inak hrozilo riziko ochrnutia a bola jej daná tiež odpoveď na charakter tejto operácie ako operácie rutinnej, keďže sa pýtala na výsledky tejto operácie a dokonca jej manžel vypovedal, že bol podaný aj popis spôsobu vykonania tohto operačného zákroku, preto na základe uvedeného ustálil, že s jeho vykonaním súhlasila a bola o ňom informovaná v dostačujúcej miere. Uzavrel, že skutočnosť, že nie je udelený súhlas v písomnej podobe, neznamena porušenie povinnosti žalovanou, keďže je udelený v preukázateľnej forme - ústne. Rovnako tak, vychádzajúc z výpovede samotnej žalobkyne i jej manžela ustálil, že bola v medziach cit. § 15 zák.č.277/94 Z. z. náležite informovaná aj o liečebnom výkone. Pokiaľ uvádzala, že nebola poučená o možnosti ochrnutia v prípade takýchto operačných zákrokov, nepokúsil sa zadovážiť si ďalší dôkaz, ale sa uspokojil s výsledkami dokazovania. Poukázala na to, že z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd považuje znalecké dokazovanie za úplné a dostatočné, že obsah posudku znalca a obsah jeho výsluchu pri pojednávaní je v súlade s ostatnými, vo veci vykonanými dôkazmi a že námietky, že mal vykonať dokazovanie ZP ústavu považoval za neodôvodnené. Tvrdila ďalej, že odborné posúdenie prípadu jediným znalcom vo veciach, kde sa obvykle vedie dokazovanie ZP ústavu, je postupom ktorý ju poškodzuje, že v tejto veci okrem posúdenia prípadu pracovníkmi žalovanej, si mal súd zadovážiť posudok ústavu, kde závery nerobí jedine jedna osoba, že navyše jej nie je známe, že posudok podávajúci znalec je uznávanou autoritou v danom odbore, že výsledky znaleckého dokazovania nie sú také jednoznačné ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku, a že predovšetkým dovtedy, pokiaľ nie je urobený spoľahlivý záver o príčine poškodenia jej miechy a následného ochrnutia, nieje možné urobiť vo veci správny právny záver. Poukázala ďalej na to, že znalec MUDr. B. uviedol v závere svojho posudku z 3.7.2006 na strane 13: „Je jasné, že ku zhoršeniu stavu MVDr. K. J. došlo v období operácie od uvedenia do celkovej anestézy do prebratia, avšak vzhľadom na vyššie uvedené rozbor a argumenty sa nedá jednoznačne dokázať, ani vyvrátiť platnosť alebo neplatnosť ani jednej z vyššie uvedených odpovedí, takisto ani urobiť jednoznačný záver, aký by bol vývoj ochorenia u pacientky v prípade, že by nebola operovaná.“, avšak pri svojom výsluchu svoje závery modifikoval, pozmenil formulácie svojich myšlienok, jeho vyjadrenia sú protokolované prostredníctvom predsedu senátu, to však nič nemení na tom, že nezistil

príčinu poškodenia jej zdravia a neurobil jednoznačný záver o prognóze poškodenia jej zdravia... Napokon uviedla, že vec nesprávne posúdil, ak sa zaoberal iba otázkou existencie zodpovednosti žalovanej podľa § 421a resp. § 420 OZ a nezaoberal sa otázkou jej zodpovednosti podľa § 420a ods. 1, 2 písm. a)OZ.

... vykonaním dokazovania nebolo preukázané jej tvrdenie, že by jej lekári mechanickým zásahom poškodili miechu, čo bolo konštatované v záveroch ZP MUDr. B. a tento záver vyslovil aj Doc. MUDr. L., ktorý jej poskytoval zdravotnú starostlivosť vo F. v B. a tento záver korešponduje s vyjadreniami operujúcich lekárov MUDr. V. a MUDr. K., ale aj so závermi jej vnútro ústavnej komisie z 13.8.2001. Pokiaľ žalobkyňa vyčítala súdu, že ani ZP, ani výsluch znalca MUDr. B. s kategorickou istotou nezodpovedal na otázku, čo je príčinou poškodenia jej zdravia po vykonaní operácie 3.1.2001, k tejto jej námietke považovala za nutné uviesť, že súčasný občiansky súdny proces je výrazne poznačený kontradiktórnosťou a účastník konania musí sám súdu predkladať dôkazy svojich tvrdení, keďže tárcha zodpovednosti za výsledok civilného konania je predovšetkým na samotných účastníkoch konania, že z uvedeného dôvodu súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že skutkové okolnosti ňou tvrdené v žalobe - najmä tvrdenie o mechanickom poškodení miechy sa nepreukázali a bolo zo strany súdu správne, keď ďalšie dokazovanie vo veci samej ukončil, že k uvedenému je nutné dodať, že pri medicínskom posudzovaní sa len výnimočne možno vyjadriť s kategorickou istotou a preto nie vo všetkých prípadoch je možné dôjsť k zisteniu objektívnej pravdy jednoducho preto, že pri našom stupni poznania nieje istota vo výroku o existencii alebo neexistencii príčinnej súvislosti vždy dosiahnuteľná, že je niekedy veľmi ťažké rozlíšiť, ktoré pochybenie je nutným rizikom práce lekára a ktoré je už nedbanlivosťou, preto pri každom posudzovaní veci je možné uzavrieť, že ak sa lekár pridržiaval ktoréhokoľvek uznávaného postupu, konal lége artis. Ďalej uviedla, že sa domnieva, že ak znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že postupovala správne, nie je povinná, rovnako ako súd, žalobkyňu objasňovať skutočnú príčinu poškodenia na zdraví, nakoľko otázka zodpovednosti za škodu na zdraví musí byť voči zdravotníckemu zariadeniu preukázaná s istotou, v opačnom prípade, ako je to aj v tejto veci, žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a povinnosť nahradiť jej škodu nie je daná. K námietke žalobkyne, že súd nevyhodnotil otázku existencie jej zodpovednosti s poukazom na § 421a, resp. § 420 OZ, ako aj 420a ods. 1 a 2 OZ uviedla, že súd dôsledne posúdil vec podľa § 420 OZ

a zodpovednosť za škodu posudzoval ako všeobecnú, že podľa tohto ust. bola povinná preukázať, že došlo k škode na zdraví v príčinnej súvislosti s jej konaním, avšak v tomto konaní sa svojej zodpovednosti zbavila, nakoľko preukázala, že škodu nezavinila, že objektívna zodpovednosť podľa § 420a OZ nie je daná, nakoľko, ak by sa poskytovanie zdravotnej starostlivosti posudzovalo ako „prevádzková činnosť“ zodpovedala by za každý nepriaznivý následok súvisiaci s touto činnosťou, čo je bez skúmania zavinenia (nedbanlivostného alebo úmyselného) neprijateľné a cit. ust. by nemalo zmysel, že ak by sa škoda spôsobená pri prevádzkovaní zdravotníckeho zariadenia posudzovala ako škoda spôsobená prevádzkovou činnosťou podľa § 420a OZ, šlo by o všeobecnú zodpovednosť, tzv. zodpovednosť za výsledok a jej podmienkou by nebolo porušenie právnej povinnosti zdravotníckeho zariadenia, stačilo by preukázať, že škoda bola spôsobená pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení a v príčinnej súvislosti s poskytovaním tejto starostlivosti a zodpovednosti by sa zbavil ten, kto by preukázal, že škoda bola spôsobená neodvratiteľnou udalosťou, ktorá nemá pôvod v prevádzke zdravotníckeho zariadenia alebo škoda bola spôsobená vlastným konaním poškodeného a že tvrdenie, že sa súd nevyporiadal so zodpovednosťou podľa § 421a OZ nie je pravdou, nakoľko na str. 8 rozsudku jasne konštatuje, že v danom prípade nezistil dôvody pre vyvodenie objektívnej zodpovednosti podľa § 420a OZ a 421a OZ. Na základe uvedeného navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Žalobkyňa odôvodnila odvolanie odvolacím dôvodom podľa § 205 ods.2 písm. c) O. s. p., t. j., že súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Neúplnosť zistenia skutkového stavu je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že účastník, ktorý v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí, súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd nezistoval, najmä preto, že ich

nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom.

Podľa § 213 ods.3 O. s. p. odvolací súd môže o. i. doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých účastníkom konania, ak ich nevykonal súd prvého stupňa, hoci mu ich účastník navrhol.

Žalobkyňa, vzhľadom na to, že v zozname znalcov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nie je zapísaná žiadna znalecká organizácia alebo znalecký ústav, ktorým by bolo možné (ako to pôvodne navrhla) dať preskúmať ZP MUDr. B., podaním (č.1.164) zo 6.2.2008 navrhla doplniť znalecké dokazovanie odpoveďou uvedeného znalca na v podaní vymedzené otázky MUDr. B., znalcovi z Odboru - Zdravotníctvo a farmácia, Odvetvie -neurochirurgia bolo preto uložené, aby doplnil svoj ZP č.4/2006 z 3.7.2006 o odpovede na tieto otázky: 1) či prístrojové vybavenie operačnej sály, v ktorej prebiehal zákrok, následkom ktorého žalobkyňa utrpela ujmu na zdraví, bolo dostatočné, najmä či v prístrojovom vybavení nechýbal prístroj na meranie somato - sensorické evokované potenciály a 2) ak takýto prístroj chýbal, či neexistencia tohto prístroja mohla mať význam z hľadiska vzniku následku, ktorý v súvislosti s operáciou vznikol, resp. či pri prítomnosti tohto prístroja by bolo možné bez ťažkostí zistiť príčinu vzniku poškodenia zdravia žalobkyne.

Znalec v doplnení č.4/2008 odpovedajúc na prvú otázku uviedol, že k samotnému vybaveniu operačnej sály sa nevie vyjadriť, nakoľko ju nepozná, že prístroj na meranie somatosenzorických evokovaných potenciálov nie je štandardný prístroj pri operáciách na kostených štruktúrach v oblasti krčnej chrbtice, že má špecifické použitie iba pri operácii na samotnej mieche alebo napr. nádorov tlačiacich rniéchu a pri tomto type operácie ho nebolo treba použiť a na druhú otázku odpovedal tak, že za pomoci tohto prístroja by sa dalo zistiť, že počas operácie v niektorom okamžiku nie je niečo v poriadku, že možno by to zabránilo v pokračovaní operácie alebo v zmenení postupu, avšak že toto je iba akademické rozoberanie situácie, lebo žiaden predpis nehovorí, že pri tomto type operácie sa doporučujú snímať somatosenzorické evokované potenciály.

Žalovaná zaujala k doplneniu ZP písomné stanovisko, v ktorom uviedla, že znalec sa nevyjadril k otázke, či v jej prístrojovom vybavení pri operácii žalobkyne nechýbal prístroj na meranie somato - sensorických evokovaných potenciálov a že v čase operácie, t. j.

v r.2001 tento prístroj nemala a tento nebol k dispozícii ani na iných pracoviskách FN SR, čo potvrdil aj MUDr. J. L. (na ČI.84) lekár F. B. (svedok, ktorého navrhla vypočúť žalobkyňa a ktorý bol požiadaný o revíziu jej operácie) a ktorý na otázku, či v prípade, ak by došlo k poškodeniu počas operácie, bolo možné zaznamenať túto zmenu u pacientky, odpovedal, že nie, nakoľko žalovaná nemá k dispozícii také zariadenie, že merací prístroj má k dispozícii až od r.2004, avšak tento prístroj sa nepoužíva pri operácii na štruktúrach krčnej chrbtice, ale len pri operáciách miechy alebo mozgu, takže na základe uvedeného je možné uzavrieť, že poskytla žalobkyni zdravotnú starostlivosť využitím tých poznatkov lekárskej vedy, ktoré jej boli dostupné, ktoré pri správne stanovenej diagnóze možno považovať za obvyklé, avšak s prihliadnutím na konkrétne možnosti vrátane ekonomických podmienok a zdôraznila, že za spravodlivý prístup k zdravotnej starostlivosti možno s odkazom na Dohovor o ľudských právach a biomedicíne (Rada Európy 4.4.1997) považovať primeranú a náležitú kvalitu a dostupné zdroje. K tvrdeniu zást. žalobkyne na pojednávaní 19.9.2007, že je vysoko pravdepodobné, že operatéri sa dotkli miechy chrbtice, čím je daná objektívna zodpovednosť za škodu podľa § 421a OZ uviedla, že toto tvrdenie nebolo potvrdené ani ZP a vyvrátil ho aj uvedený svedok - MUDr. L., že ak by sa tak stalo, bol by to samozrejme postup lekára non lége artis a jej zodpovednosť by bola daná aj podľa § 420 a n. OZ, že nakoľko príčinná súvislosť medzi škodou a okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktorá bola použitá, nebola v tejto veci preukázaná, je možné vec posudzovať len podľa § 420 OZ a teda bolo na žalobkyni, aby preukázala, že ku škode na jej zdraví došlo v príčinnej súvislosti s jej protiprávnym konaním, pričom táto príčinná súvislosť musí byť postavená na istote, nestačí len pravdepodobnosť.

Ani po doplnení dokazovania v odvolacom konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné urobiť jednoznačný záver, že žalovaná zodpovedá žalobkyni za škodu, či už podľa § 420 ods.2 alebo podľa § 420a ods.1, 2 písm. a), príp. podľa § 421a OZ, preto je napadnutý rozsudok vecne správny.»

Podstata sťažnosti spočíva v nesúhlase sťažovateľky s napadnutým rozhodnutím krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľky. Sťažovateľka argumentovala, že napadnuté rozhodnutie

je nezákonné, pretože krajský súd zo skutkového stavu nevyvodil taký právny záver, aký navrhovala ona.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol skutočnosti, pre ktoré odvolanie sťažovateľky zamietol. Dôvodmi uvedenými v jej odvolaní sa krajský súd zaoberal a aj po doplnení dokazovania konštatoval, že neboli preukázané žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné urobiť záver, že žalovaná zodpovedá žalobkyni za škodu, či už podľa § 420 ods. 2 alebo podľa § 420a ods. 1 a 2 písm. a), príp. podľa § 421a Občianskeho zákonníka, preto rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení citoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktorými sa pri svojom rozhodovaní spravoval a ktoré na vec aplikoval.

Ústavný súd konštatuje, že mu neprislúcha akokoľvek spochybňovať procesný postup krajského súdu a už vôbec mu neprináleží meniť jeho, síce stručné, ale napriek tomu z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné a dostatočne odôvodnené závery, ktoré sú výrazom jeho nezávislého rozhodovania. V zásade by takto bol ústavný súd v pozícii ďalšej prieskumnej inštancie v systéme všeobecného súdnictva, čo by bolo v rozpore s ústavným vymedzením jeho kompetencií.

Ústavný súd dospel k záveru, že z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu sú zrejmé dôvody, na základe ktorých ako odvolací súd dospel k záveru o správnosti rozhodnutia okresného súdu, pričom tieto dôvody nemožno považovať za svojvoľné alebo arbitrárne.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu by bola opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, inými slovami, o svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade,

ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2010